

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фінансів
Кафедра фінансів ім. С. І. Юрія

Методичні вказівки з вивчення дисципліни
«Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини»
для студентів денної форми навчання
галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»
фахового спрямування «Банківська справа»

м. Тернопіль – ТНЕУ
2018 р.

Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини: методичні вказівки з вивчення дисципліни / І.Й. Круп'як. – Тернопіль: Вектор, 2018. – 52 с.

Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» дають змогу використовувати набуті знання щодо вибору способів реалізації міжнародних факторингових, форфейтингових, лізингових операцій та здійснення системного аналізу проблем світової економіки, міжнародного бізнесу, міжнародних економічних відносин, управління фінансовими ризиками на міжнародному рівні. Методичні вказівки розроблені на основі опрацювання теоретичних праць вітчизняних і зарубіжних науковців, що слугуватиме основою для ґрунтовного аналізу актуальних фінансових проблем в умовах глобальної економічної нестабільності, а також засобом для перевірки знань студентів.

Укладач: І.Й. Круп'як, к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія

Відповідальна за випуск: завідувач кафедри фінансів ім. С.І. Юрія, д.е.н., професор О.П. Кириленко

Рецензенти:

Зварич Ірина Ярославівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки ТНЕУ

Чепіль Володимир Андрійович – начальник відділу виконання бюджету бюджетного управління департаменту фінансів Тернопільської обласної державної адміністрації

Рекомендовано на засіданні кафедри
(Протокол № 15 від «11» червня 2018 р.)

Схвалено науково-методичною радою факультету
(Протокол № від « » червня 2018 р.)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тематичний план дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини»	6
Програма дисципліни.....	7
Методичні вказівки до проведення практичних занять	13
Комплексне практичне індивідуальне завдання	19
Завдання для самостійної роботи студентів	28
Організація і проведення тренінгу	30
Тестові завдання для самоперевірки знань студентів	31
Критерії оцінювання знань студентів	41
Перелік залікових питань	45
Список рекомендованої літератури,.....	48

ВСТУП

Глобальні трансформації міжнародної економіки, що супроводжуються зростанням ролі міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, вимагають належного фінансового забезпечення розвитку держав, ефективність якого оцінюється не лише кількісними показниками, але й якісними характеристиками міжнародних економічних відносин, що дозволяють оптимізувати рух фінансових потоків, ефективно управляти розподільчими процесами, забезпечуючи конкурентоздатний рівень країни на вітчизняному і міжнародному ринках. В цьому контексті важливим є вивчення методологічних і концептуальних основ міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, аналіз передових вітчизняних і зарубіжних досліджень фінансових систем держав, забезпечення інтеграції національної економіки до світогосподарських процесів.

Дисципліна «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» є у структурі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит». Вона покликана сформувати у студентів фундаментальні знання та практичні навички для здійснення ефективної професійної діяльності. Вивчення курсу «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» ґрунтується на засвоєнні та поглибленні знань блоку економічних дисциплін, зокрема: «Міжнародна економіка», «Фінанси», «Фінанси зарубіжних країн», «Міжнародна фінансова логістика», «Міжнародна інвестиційна діяльність», «Міжнародна фінансова аналітика».

Метою вивчення дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» є формування системи знань та навичок дослідження особливостей фінансових операцій у сфері міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, що виникають у процесі зовнішньоекономічної діяльності, використання основних інструментів розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів на міжнародному рівні.

Завданнями дисципліни є вивчення теоретичних основ міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, світових тенденцій на міжнародних ринках, міжнародного досвіду та сучасного стану інтеграції держави у світову фінансову систему.

У процесі вивчення дисципліни формуються наступні компетентності:

– здатність оцінювати вплив глобалізації економічних зв'язків, інтеграційних процесів у політичній та соціальній сферах на розвиток міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин; аналізувати ситуацію на міжнародних фінансових ринках, оцінювати кон'юнктурні зміни та їх наслідки; розробляти й приймати фінансові рішення, пов'язані з операціями на міжнародних фінансових ринках в умовах ризиків і невизначеності; використовувати основні форми виконання грошових зобов'язань за зовнішньоторговельними контрактами; застосовувати на практиці методи оцінки валютних й кредитних ризиків та інструменти управління ними; використовувати основні методи вартісної оцінки її активів, управління капіталом і ризиками; проводити оцінку рівня податкового навантаження у країнах світу та застосовувати способи врегулювання проблеми міжнародного подвійного оподаткування;

– уявлення про фактори та тенденції, що впливають на розвиток міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, організаційно-інституційні засади функціонування світового фінансового ринку та його інститутів;

– володіти методами оцінки зовнішньоборгової залежності держави; прийомами прийняття стратегічних рішень щодо реструктуризації зовнішньої заборгованості й управління боргом; способами реалізації міжнародних факторингових, форфейтингових, інвестиційних та лізингових операцій; методами управління фінансовими ризиками на міжнародному рівні.

У навчальному процесі застосовуються такі методи навчання як: лекції з використанням мультимедійного проектора та інших технічних засобів навчання; практичні заняття; індивідуальні заняття; виконання практичних завдань під керівництвом викладача та самостійно; виконання комплексного індивідуального завдання.

З метою вивчення дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» навчальною програмою передбачено проведення лекційних занять, практичних та семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, самостійну роботу, складання заліку.

У методичних вказівках наводиться тематичний план дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» програма дисципліни, методичні вказівки до проведення практичних занять, виконання комплексного практичного індивідуального завдання, завдань для самостійної роботи та організації і проведення тренінгу, тестові завдання для самоперевірки знань студентів, критерії оцінювання знань студентів, перелік залікових питань, список рекомендованої літератури.

При використанні модульно-кредитної системи організації навчального процесу в структурі залікового кредиту з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини», виділяють три залікові модулі. Підсумковою формою контролю з дисципліни є залік.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВІ ТА КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ»

Денна форма навчання	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Теоретик-концептуальні основи міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, організаційно-інституційні засади функціонування світового фінансового ринку				
Тема 1. Сутність і необхідність міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин	2	2	1	0,25
Тема 2. Світова валютна система як форма організації міжнародних валютних відносин	2	2	1	0,25
Тема 3. Організаційні засади світового фінансового ринку	2	2	1	0,25
Тема 4. Особливості функціонування світового фінансового ринку	2	2	1	0,25
Тема 5. Міжнародний валютний ринок та валютні операції	2	2	2	0,25
Тема 6. Міжнародний ринок похідних фінансових інструментів (деривативів)	2	2	2	0,25
Тема 7. Міжнародний фондовий ринок та ринок дорогоцінних металів	2	2	2	0,25
Змістовий модуль 2. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та баланс міжнародних розрахунків				
Тема 8. Міжнародні кредитні відносини	2	2	2	0,25
Тема 9. Заборгованість в системі міжнародних фінансів	2	2	1	0,25
Тема 10. Баланси міжнародних розрахунків	2	2	1	0,25
Тема 11. Організаційні засади міжнародних розрахунків	2	2	2	0,25
Тема 12. Види та менеджмент валютних і кредитних ризиків. Способи їх страхування	2	2	1	0,25
Змістовий модуль 3. Практика організації міжнародної діяльності суб'єктів світового фінансового середовища				
Тема 13. Транснаціональні компанії у світовому фінансовому середовищі	2	2	1	0,25
Тема 14. Основи міжнародної банківської справи	1	1	1	0,25
Тема 15. Оподаткування в системі міжнародних відносин	1	1	1	0,25
Тема 16. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні організації	1	1	1	0,25
Тема 17. Україна у світовому фінансовому середовищі	1	1	1	-
Тренінг	-	-	4	-
Разом	30	30	26	4

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» як навчальна дисципліна, її значення та місце у навчальному процесі, роль у формуванні професійних навиків фахівців.

Склад, структура, логічна послідовність викладання дисципліни. Організація вивчення та контролю за якістю освоєння навчального матеріалу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИК-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ТА КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Тема 1. Сутність і необхідність міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин

Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини як складова міжнародних економічних відносин, їх сутність та місце у світогосподарських зв'язках. Передумови виникнення, принципи розвитку та необхідність міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин. Фактори та тенденції, що впливають на розвиток міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин. Система грошових відносин, що формує міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини.

Ефективність функціонування міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин. Принципи та форми реалізації валютної політики. Роль держави у міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносинах.

Тема 2. Світова валютна система як форма організації міжнародних валютних відносин

Світова валютно-фінансова система як форма організації міжнародних валютно-фінансових відносин. Поняття валютних відносин та валютної системи.

Види валютних систем та їх елементи. Валюта та валютні цінності. Класифікація валют. Валютний курс та його види. Чинники, що впливають на валютний курс. Класифікація режимів валютного курсу.

Валютна інтеграція і оптимальні валютні зони. Валютна зона, її сутність та критерії оптимальності. Політичні та інституційні аспекти оптимальності валютної зони. Переваги і недоліки участі у валютній зоні. Глобальна перспектива валютної інтеграції.

Еволюція світової валютної системи. Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Європейська валютна система.

Роль іноземної валюти в національній економіці. Поняття та проблеми офіційної доларизації. Джерела доларизації фінансової системи. Поняття та моделі валютного заміщення. Політика валютного курсу, фінансова доларизація і стратегії боротьби з нею.

Тема 3. Організаційні засади світового фінансового ринку

Міжнародні потоки світових фінансових ресурсів. Світові фінансові центри, їх характеристика та формування на сучасному етапі. Світові фінансові центри промислово розвинутих країн та країн, що розвиваються. Фінансові посередники. Роль і мета фінансових посередників. Фінансове посередництво в Україні.

Тема 4. Особливості функціонування світового фінансового ринку

Світовий фінансовий ринок: сутність та роль у системі міжнародного (міжкраїнного, міжгалузевого та внутрігалузевого) перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу. Інституційна та організаційна структура світового фінансового ринку. Глобалізація та інтернаціоналізація фінансових ринків.

Міжнародний фінансовий ринок як складова світового фінансового ринку. Сегментація міжнародного фінансового ринку. Міжнародні валютні ринки. Міжнародний ринок боргових зобов'язань. Міжнародний ринок банківських кредитів. Міжнародний ринок боргових цінних паперів. Міжнародні ринки титулів власності. Міжнародні ринки похідних фінансових інструментів (деривативів).

Характеристика інструментів міжнародного фінансового ринку. Синдиковане кредитування. Цінні папери. Депозитарні розписки. Фінансові деривативи.

Суб'єкти міжнародного фінансового ринку.

Тема 5. Міжнародний валютний ринок та валютні операції

Валютні ринки, їх типи та особливості на сучасному етапі. Валютний ринок, учасники валютного ринку, функції валютного ринку, валютні операції. Валютна біржа. Валютна позиція банку, її типи та оцінка. Способи платежу на валютному ринку. Види валютних операцій. Ринок «спот і форвард». Валютні операції «своп, аутрайт». Ринок опціонних та ф'ючерсних операцій.

Форексні валютні ринки, ринки євровалют, зовнішні ринки деривативів, термінові валютні ринки. Валютні опціони та валютний арбітраж. Моделі валютного ринку. Попит та пропозиція іноземної валюти.

Тема 6. Міжнародний ринок похідних фінансових інструментів (деривативів)

Міжнародний ринок похідних цінних паперів в системі світового фінансового ринку. Похідні фінансові інструменти: сутність та класифікація.

Міжнародний ринок ф'ючерсів. Ф'ючерсна біржа. Типові умови ф'ючерсних контрактів.

Міжнародні угоди з опціонами. Сутність та класифікація опціонів. Особливості та організаційні засади укладання угод з опціонами.

Свопові угоди на міжнародному ринку похідних цінних паперів. Процентні та валютні свопи. Особливості та організаційні засади укладання снопових угод.

Синтетичні похідні цінні папери. Структуровані облігації (облігації з плаваючою ставкою, «зворотні» з плаваючою ставкою і т.д.).

Тема 7. Міжнародний фондовий ринок та ринок дорогоцінних металів

Поняття і структурні сегменти міжнародного фондового ринку. Валютна структура міжнародного ринку цінних паперів.

Міжнародні ринки облігацій. Поняття міжнародних облігацій. Учасники міжнародного ринку облігацій. Оцінка кредитного ризику і рейтинг на міжнародному ринку облігацій. Ринки іноземних облігацій. Ринки єврооблігацій. Ринки глобальних облігацій. Програми боргового фінансування.

Міжнародний ринок акцій. Поняття міжнародних акцій. Еволюція міжнародного ринку акцій. Іноземні акції та євро акції. Фактори розвитку ринку іноземних акцій. Індикатори розвитку міжнародного ринку акцій. Міжнародні (світові) індекси акцій.

Дорогоцінні метали. Функції золота як світових грошей. Ринки золота: їх класифікація, особливості функціонування. Види операцій із золотом. Міжнародні фінансові установи на ринку дорогоцінних металів. Ринок дорогоцінних та банківських металів в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МІЖНАРОДНІ КРЕДИТНО-РОЗРАХУНКОВІ ВІДНОСИНИ ТА БАЛАНС МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ

Тема 8. Міжнародні кредитні відносини

Економічний зміст та функції міжнародного кредиту. Форми міжнародного кредиту.

Міжнародний ринок банківських кредитів та його основні учасники. Організаційні засади міжнародного банківського кредиту. Основні різновиди міжнародних банківських кредитів. Валютно-фінансові і платіжні умови міжнародного кредиту.

Ризики в міжнародному банківському кредитуванні. Методи мінімізації ризиків при міжнародному кредитуванні.

Тема 9. Заборгованість в системі міжнародних фінансів

Сутність та причини виникнення заборгованості у міжнародних фінансах. Теоретична концептуалізація зовнішньої заборгованості. Соціально-економічні фактори формування зовнішньої заборгованості. Міжнародна система цінних диспаратів та її роль у накопиченні зовнішнього боргу країнами, що розвиваються.

Зовнішній борг в системі боргової економіки. Поняття світової зовнішньої заборгованості. Вплив фінансової глобалізації на зовнішню заборгованість держав. Фінансова глобалізація і боргові кризи.

Критерії оцінки зовнішньоборгової залежності. Суверенний кредитний рейтинг як показник платоспроможності.

Боргові стратегії: поняття та складові. Механізми та методи реструктуризації зовнішньої заборгованості. Ринкові механізми управління боргом.

Тема 10. Баланси міжнародних розрахунків

Поняття та макроекономічна роль платіжного балансу. Історичні та методологічні аспекти систематизації й обліку міжнародних операцій в платіжному балансі. Концепція резидентності.

Призначення і структура платіжного балансу. Зміст основних рахунків платіжного балансу. Рахунок поточних операцій. Рахунок операцій з капіталом та фінансовими інструментами. Класифікація статей платіжного балансу. Принципи організації обліку міжнародних операцій. Основні правила запису операцій у платіжному балансі.

Методика розрахунку загального сальдо платіжного балансу. Чинники, які впливають на стан платіжного балансу. Поняття рівноваги платіжного балансу. Фінансування сальдо платіжного балансу. Регулювання платіжного балансу.

Тема 11. Організаційні засади міжнародних розрахунків

Загальна характеристика та особливості використання основних форм міжнародних розрахунків.

Недокументарні форми розрахунків (авансові платежі, платежі по відкритому рахунку, банківські перекази, розрахунки з використанням пластикових карток, чеків, векселів).

Документарні форми розрахунків (документарні акредитиви, інкасо). Валютні кліринги та їх форми. Валютно-фінансові і платіжні умови міжнародних операцій.

Тема 12. Види та менеджмент валютних і кредитних ризиків. Способи їх страхування

Суть валютних та кредитних ризиків. Система захисних застережень. Сучасні методи страхування валютного ризику. Валютні опціони. Хеджування. Методи страхування кредитного ризику. Базові методи трансляції валютної звітності та менеджмент облікового ризику. Альтернативні методи облікової трансляції. Управління валютним трансляційним ризиком. Валютний операційний ризик та управління ним. Валютний контрактний ризик. Управління операційним валютним ризиком. Валютно-конкурентний ризик та його менеджмент. Ідентифікація валютно-конкурентного ризику. Менеджмент валютно-конкурентного ризику.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ПРАКТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Тема 13. Транснаціональні компанії у світовому фінансовому середовищі

Поняття ТНК та їх функціональне призначення. Значення транснаціональних компаній на світових фінансових ринках.

Форми організації операцій ТНК. Фінансова стратегія і фінансова політика ТНК.

Капітал транснаціональних компаній: особливості формування, вартість та структура. Джерела та інструменти формування капіталу ТНК. Транснаціональні

компанії і кількісні параметри капіталоутворення. Вплив іноземних інвестицій на капіталоутворення.

Інвестиційна діяльність транснаціональних компаній. Бюджетування капітальних вкладень. Типи інвестиційних проектів корпорацій: безризикові і ризикові.

Внутріфінансові фінансові трансакції. Переваги інтернаціоналізації трансакцій. Трансфертні ціни. Трансфери дивідендів, комісійних платежів та платежів за технологією. Внутрікорпоративні кредити.

Тема 14. Основи міжнародної банківської справи

Інтернаціоналізація та універсалізація банківської справи. Функції та специфіка міжнародної банківської справи. Міжнародна концентрація і централізація банківського капіталу.

Транснаціональні банки як основні суб'єкти міжнародної банківської справи. Операції транснаціональних банків. Форми міжнародного представництва транснаціональних банків та критерії вибору організаційного підрозділу ТНБ за кордоном.

Офшорний банківський бізнес. Взаємодія транснаціональних банківських і промислових капіталів. Система ризик-менеджменту в міжнародній банківській справі.

Тема 15. Оподаткування в системі міжнародних відносин

Міжнародне оподаткування в системі міжнародних фінансів. Теоретико-концептуальні засади міжнародного оподаткування: класична та неокласичні концепції оподаткування. Міжнародне оподаткування в умовах глобалізації.

Особливості оподаткування у світовій економіці. Загальні риси і специфіка оподаткування в різних країнах світу. Податки в міжнародній торгівлі. Оподаткування інвестиційної діяльності. Міжнародне подвійне оподаткування і способи його врегулювання. Міжнародні податкові конвенції.

Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування. Сутність та класифікація офшорних центрів. Юрисдикції з помірним оподаткуванням і нетипові офшорні центри. Способи використання офшорних центрів для мінімізації податкових витрат.

Тема 16. Міжнародні валютно-фінансові інституції та кредитні організації

Міжнародні валютно-фінансові організації. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ). Міжнародний центр із врегулювання інвестиційних суперечок (МЦВІС). Банк міжнародних розрахунків (БМР).

Регіональні валютно-кредитні установи. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР). Міжамериканський банк розвитку (МаБР). Багатосторонній інвестиційний фонд (БІФ). Азіатський банк розвитку (АзБР). Африканський банк ризику; валютно-економічний ризик

(ідентифікація і менеджмент). Міжнародна заборгованість. "Паризький клуб". "Лондонський клуб".

Тема 17. Україна у світовому фінансовому середовищі

Інтеграція України у світове фінансове середовище та проблеми лібералізації міжнародних потоків капіталу. Україна і міжнародні фінансові організації. Україна на міжнародних ринках позичкового капіталу. Проблеми зовнішньої заборгованості і міжнародної ліквідності України. Національна валютна політика України на сучасному етапі. Вплив іноземного банківського капіталу на економіку України. Проблеми забезпечення міжнародної фінансової безпеки України.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Мета проведення практичних занять з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички системного аналізу проблем, тенденцій та закономірностей, які забезпечують міжнародне співробітництво між країнами з метою їх використання в управлінській діяльності.

Основними завданнями проведення практичних занять з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» є забезпечення засвоєння теоретичного матеріалу шляхом обговорення питань теми, тестування, розв'язання практичних завдань. Відтак, на практичних заняттях студенти засвоюють методiku та техніку аналізу і оцінки проблем світової економіки, міжнародного бізнесу та міжнародних економічних відносин; опановують техніку та інструментарій реалізації факторингових, форфейтингових, інвестиційних і лізингових операцій; вчаться оцінювати фінансові ризики на міжнародному рівні; засвоюють та закріплюють теоретичні знання, одержані на лекційних заняттях.

При проведенні практичних занять реалізуються такі форми навчального процесу:

- усне опитування студентів відповідно до тематики практичного заняття;
- усне опитування студентів з проблем, які виносяться на обговорення і мають дискусійний характер;
- заслуховування та обговорення підготовлених студентами повідомлень за результатами індивідуального завдання;
- виконання тестових завдань;
- розв'язання задач;
- письмовий модульний контроль знань студентів.

У процесі самостійного вивчення матеріалу та при підготовці до практичних занять студенти мають засвоїти матеріал відповідно до тем типової програми з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини».

Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема: Сутність і необхідність міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин

Мета: засвоєння сутності міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин

Питання для обговорення:

1. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини як складова міжнародних економічних відносин.

2. Економічна сутність і характеристика системи міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

3. Міжнародні валютно-фінансові потоки як зовнішня форма прояву міжнародних фінансових відносин.

Література: 3, 7, 8, 12, 16, 19, 20, 22, 23, 74.

Практичне заняття № 2

Тема: Світова валютна система як форма організації міжнародних валютних відносин

Мета: ознайомлення із змістом та видами валютних систем, еволюцією, елементами світової валютної системи, інструментарієм державного регулювання валютних відносин

Питання для обговорення:

1. Сутність та класифікація валютних систем
2. Світова валютна система та етапи її еволюції.
3. Європейська валютна система. Валютний союз країн Європи.
4. Поняття валюти, її призначення і сфера використання.
5. Курс валюти та фактори, що впливають на формування курсової динаміки.
6. Державне регулювання валютних відносин.

Література: 6, 19, 31, 36, 50, 55, 56, 68, 72.

Практичне заняття № 3

Тема: Організаційні засади світового фінансового ринку

Мета: вивчення міжнародного ринкового та неринкового механізму перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу

Питання для обговорення:

1. Міжнародний ринковий та неринковий механізм перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу.
2. Світові фінансові центри у глобальній фінансовій архітектурі.
3. Історія формування та еволюція функцій світових фінансових центрів економічно розвинутих країн та країн, що розвиваються.
4. Фінансові посередники: класифікація та функціональне призначення на світовому фінансовому ринку.

Література: 6, 12, 16, 40, 41, 49, 59, 60, 68, 70, 72, 75.

Практичне заняття № 4

Тема: Особливості функціонування світового фінансового ринку

Мета: набуття уявлень про організаційно-інституційні засади функціонування світового фінансового ринку та його інститутів

Питання для обговорення:

1. Етапи формування, сутність та особливості функціонування світового фінансового ринку.
2. Інструменти світового фінансового ринку.
3. Міжнародний фінансовий ринок як складова світового фінансового ринку.

4. Євроринок, його особливості та механізм функціонування.

Література: 3, 4, 9, 11, 12, 15, 22, 51.

Практичне заняття № 5

Тема: Міжнародний валютний ринок та валютні операції

Мета: набуття практичних навиків здійснення окремих різновидів конверсійних валютних операцій

Питання для обговорення:

1. Міжнародний валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку: сутність, організаційні засади та функціональне призначення.

2. Поняття та класифікація валютних операцій. Валютна позиція банку та її різновиди.

3. Поточні валютні операції та особливості функціонування валютного спот-ринку.

4. Строковий валютний ринок та строкові валютні операції.

5. Арбітражні валютні операції.

Література: 9, 13, 19, 26, 57, 75.

Практичне заняття № 6

Тема: Міжнародний ринок похідних фінансових інструментів (деривативів)

Мета: ознайомлення із видами фінансових деривативів з якими проводяться операції на міжнародному фінансовому ринку

Питання для обговорення:

1. Міжнародний ринок фінансових деривативів в системі світового фінансового ринку.

2. Економічна сутність похідних фінансових інструментів та їх класифікація.

3. Особливості укладення форвардних і ф'ючерсних контрактів.

4. Опціонні угоди на міжнародному ринку фінансових деривативів.

5. Організаційні засади укладення міжнародних свопових угод.

Література: 25, 28, 41, 44, 61, 73, 64, 65, 68, 72, 74.

Практичне заняття № 7

Тема: Міжнародний фондовий ринок та ринок дорогоцінних металів

Мета: набуття уявлень про організаційно-інституційні засади функціонування, сегментарну структуру та функціональне призначення міжнародного фондового ринку та ринку дорогоцінних металів.

Питання для обговорення:

1. Поняття, економічна роль та структура міжнародного фондового ринку.

2. Особливості функціонування міжнародного ринку облігацій.

3. Міжнародний ринок акцій та його еволюція.

4. Функціональне призначення міжнародного ринку дорогоцінних металів.

Література: 2, 3, 6, 7, 9, 14, 15, 16, 23, 25.

Практичне заняття № 8

Тема: Міжнародні кредитні відносини

Мета: освоєння теоретичних і практичних аспектів міжнародного кредитування

Питання для обговорення:

1. Економічний зміст та функції міжнародного кредиту. Форми міжнародного кредиту.
2. Особливості функціонування міжнародного кредитного ринку.
3. Організаційні засади міжнародного банківського кредиту. Валютно-фінансові і платіжні умови міжнародного кредиту.
4. Сучасні форми міжнародного кредитування.

Література: 2, 3, 6, 7, 9, 14, 15, 16, 23, 25, 72.

Практичне заняття № 9

Тема: Заборгованість в системі міжнародних фінансів

Мета: засвоєння методів оцінки зовнішньоборгової залежності держави та набуття здатності приймати стратегічні рішення щодо реструктуризації зовнішньої заборгованості й управління боргом

Питання для обговорення:

1. Теоретична концептуалізація зовнішньої заборгованості: сутність та соціально-економічні фактори формування.
2. Зовнішній борг в системі боргової економіки. Вплив фінансової глобалізації на зовнішню заборгованість держав.
3. Критерії оцінки зовнішньоборгової залежності держави. Суверенний кредитний рейтинг як показник платоспроможності країни.
4. Боргові стратегії: поняття та складові.

Література: 16, 30, 53, 70, 74, 75.

Практичне заняття № 10

Тема: Баланси міжнародних розрахунків

Мета: набуття вміння оцінювати особливості структури та механізму регулювання платіжного балансу, аналізувати через його динаміку зовнішньоекономічну діяльність країни

Питання для обговорення:

1. Економічний зміст балансів міжнародних розрахунків. Поняття та макроекономічна роль платіжного балансу держави.
2. Структура та принципи формування платіжного балансу держави.
3. Сальдо платіжного балансу та визначальні чинники його формування.
4. Методи регулювання платіжного балансу.

Література: 5, 10, 36.

Практичне заняття №11

Тема: Організаційні засади міжнародних розрахунків

Мета: набуття здатності обґрунтовувати доцільність використання окремих форм міжнародних розрахунків, засвоєння методики документарних та недокументарних форм міжнародних розрахунків

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика та особливості використання основних форм міжнародних розрахунків.

2. Недокументарні форми розрахунків (авансові платежі, платежі по відкритому рахунку, банківські перекази, розрахунки з використанням пластикових карток, чеків, векселів).

3. Документарні форми розрахунків (документарні акредитиви, інкасо).

4. Валютні кліринги та їх форми.

5. Валютно-фінансові і платіжні умови міжнародних операцій.

Література: 1, 10, 16, 18, 22, 23, 24, 26, 29, 57, 70, 72, 73.

Практичне заняття №12

Тема: Види та менеджмент валютних і кредитних ризиків. Способи їх страхування

Мета: набуття здатності застосовувати на практиці методи оцінки валютних й кредитних ризиків та інструменти управління ними.

Питання для обговорення:

1. Сутність валютних та кредитних ризиків.

2. Характеристика методів управління валютним ризиком.

3. Основи управління кредитним ризиком.

Література: 2, 15, 21, 33, 9, 34.

Практичне заняття №13

Тема: Транснаціональні компанії у світовому фінансовому середовищі

Мета: набуття здатності аналізувати інформацію і брати участь в розробці фінансової стратегії компанії, використовувати основні методи вартісної оцінки її активів, управління капіталом і ризиками

Питання для обговорення:

1. Транснаціональні корпорації, як головний суб'єкт світогосподарських відносин.

2. Форми організації діяльності ТНК. Фінанси та фінансова політика ТНК.

3. Джерела фінансування ТНК.

4. Інвестиційна діяльність ТНК.

5. Внутріфірмові фінансові трансакції в системі міжнародних корпорацій.

Література: 6, 27, 42, 62, 63, 71.

Практичне заняття №14

Тема: Основи міжнародної банківської справи. Оподаткування в системі міжнародних відносин

Мета: засвоєння порядку відкриття, ведення та закриття валютних та міжнародних кореспондентських рахунків. Засвоєння способів врегулювання проблеми міжнародного подвійного оподаткування

Питання для обговорення:

1. Сутність кореспондентських відносин між комерційними банками.
2. Типи кореспондентських відносин та кореспондентські рахунки.
3. Міжнародне оподаткування в системі міжнародних фінансів.
4. Особливості оподаткування в середовищі міжнародного бізнесу.
5. Податкові системи зарубіжних країн.
6. Міжнародне подвійне оподаткування і способи його врегулювання. Міжнародні податкові конвенції.
7. Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування.

Література: 6, 32, 45, 58, 69, 70.

Практичне заняття №15

Тема: Міжнародні валютно-фінансові інституції та кредитні організації. Україна у світовому фінансовому середовищі

Мета: набуття здатності аналізувати інформацію щодо співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями, сучасних тенденцій функціонування вітчизняного валютного ринку та особливостей реалізації валютної політики, проводити оцінку впливу іноземного банківського капіталу на економіку країни й приймати обґрунтовані рішення щодо забезпечення міжнародної фінансової безпеки України

Питання для обговорення:

1. Міжнародні фінансові організації: передумови виникнення, класифікація та функції.
2. Міжнародний валютний фонд: проблеми створення та діяльності.
3. Специфіка функціонування та здійснення фінансово-кредитної діяльності структур Світового банку.
4. Регіональні міжнародні фінансові організації.
5. Україна і міжнародні фінансові організації.
6. Національна валютна політика України на сучасному етапі.
7. Вплив іноземного банківського капіталу на економіку України.
8. Проблеми забезпечення міжнародної фінансової безпеки України.

Література: 4, 5, 14, 15, 17, 18, 19, 35, 37, 38, 39, 43, 46, 47, 48, 52, 64, 65, 66, 67, 72, 75.

КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» виконується самостійно кожним студентом у формі комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ). КПЗ охоплює усі основні теми дисципліни, містить теоретичну і розрахункову частини. Метою виконання індивідуального завдання є поглиблене вивчення найбільш актуальних і проблемних аспектів міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин. Виконання індивідуального завдання є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини»

Теоретична частина

1. Міжнародні угоди з опціонами. Особливості та організаційні засади укладання угод з опціонами.
2. Міжнародний лізинг в кредитуванні експортно-імпортних операцій.
3. Світові фінансові центри промислово розвинутих країн.
4. Менеджмент валютних і кредитних ризиків.
5. Специфіка функціонування та здійснення фінансово-кредитної діяльності структур світового банку.
6. Динаміка та ризики зростання зовнішнього державного боргу України.
7. Іноземні інвестиції в економіку України: тенденції та перспективи.
8. Стан та перспективи співробітництва України з групою Світового банку.
9. Вибір оптимальної форми міжнародних розрахунків в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.
10. Зовнішня заборгованість зарубіжних країн: сучасний стан і ризики зростання.
11. Проблеми та перспективи розвитку лізингових відносин в Україні.
12. Міжнародний ринок акцій та його еволюція.
13. Процес організації форфейтингової операції.
14. Свопові угоди на міжнародному ринку похідних цінних паперів. Особливості та організаційні засади укладання свопових угод.
15. Світові фінансові центри, що виникли на базі національних ринків капіталів.
16. Ринок іноземних облігацій та єврооблігацій: стан та особливості функціонування.
17. Світова валютна система в контексті трансформації глобальної фінансової архітектури.
18. Первинний та вторинний міжнародний ринок цінних паперів: структура, особливості, проблеми.
19. Роль міжнародного кредиту в розвитку світової економіки.
20. Міжнародний лізинг як альтернатива традиційного кредитування.

21. Специфіка діяльності вітчизняних та іноземних банків на ринку факторингових послуг.
22. Інвестиційна діяльність ТНК.
23. Проблематика оподаткування в країнах ЄС.
24. Особливості регулювання платіжного балансу в сучасних умовах.
25. Іноземні інвестиції в економіку України: тенденції та перспективи.
26. Ф'ючерсті валютні операції: переваги, недоліки, відмінності.
27. Механізм функціонування Євроринку.
28. Особливості фінансового посередництва в сучасних умовах.
29. Причини та форми впливу держави на міжнародну торговельну діяльність.
30. Механізм використання вексельного кредиту в сучасних умовах.

Практична частина

Задача 1

Рівень інфляції в 15 країнах ЄС у 2016 році становив: 1,5; 2,2; 1,9; 9,7; 4,8; 1,7; 2,6; 5,2; 2,1; 2,1; 2,4; 4,3; 1,2; 2,9; 2,8 %. За умовами Маастрихтської угоди стандартне відхилення рівня інфляції від її середнього значення по 15 країнах не повинне перевищувати 3. Чи виконали країни цю вимогу?

Задача 2

Компанія з місцезнаходженням у Великобританії має заборгованість деноміновану в GBP і USD. При цьому, її структура має наступний вигляд:

- акціонерний капітал – 350 млн. GBP;
- позика – 50 млн. GBP;
- позика – 80 млн. USD.

Припустимо, що компанія може допустити перевищення рівня допустимих запозичень не більше ніж на 1,5 % визначеного за варіантом а).

Визначити граничне значення рівня допустимих запозичень, якщо:

- а) при рівні валютного курсу $S_1 = 1,6 \text{ GBP / USD}$;
- б) при рівні валютного курсу $S_1 = 1,3 \text{ GBP / USD}$.

Задача 3

Визначити курси валют:

- а) *GBP/UAH bid ? / offer ?*
GBP/USD (*див. таблицю*); USD/UAH (*див. таблицю*).
- б) *GBP/EUR bid ? / offer ?*
GBP/USD (*див. таблицю*); EUR/USD (*див. таблицю*).
- в) *JPY/UAH bid ? / offer ?*
USD/JPY (*див. таблицю*); USD/UAH (*див. таблицю*).

Варіант	GBP/USD		USD/UAH		GBP/USD		EUR/USD		USD/JPY		USD/UAH	
	bid	offer	bid	offer	bid	offer	bid	offer	bid	offer	bid	offer
1	1,4935	1,4945	25,1245	25,1333	1,5255	1,5265	1,2515	1,2685	106,53	107,15	25,1245	25,1333
2	1,4769	1,4770	25,9816	25,9857	1,6254	1,6266	1,2413	1,2671	106,69	107,21	25,9816	25,9857
3	1,4876	1,4880	25,8968	25,8998	1,6242	1,6265	1,2547	1,2668	106,67	107,34	25,8968	25,8998
4	1,4945	1,4955	25,0246	25,1253	1,6558	1,6567	1,2543	1,2694	106,93	107,82	25,0246	25,1253
5	1,4768	1,4774	25,9795	25,9857	1,5247	1,5264	1,2576	1,2635	106,33	107,01	25,9795	25,9857
6	1,4877	1,4883	25,8968	25,8998	1,6228	1,6264	1,2393	1,2668	107,53	107,84	25,8968	25,8998
7	1,4955	1,4960	25,0246	25,1253	1,6258	1,6266	1,2627	1,2718	106,36	107,05	25,0246	25,1253
8	1,4758	1,4759	25,9795	25,9857	1,6514	1,6565	1,2527	1,2779	107,64	107,89	25,9795	25,9857
9	1,4867	1,4871	25,8968	25,8998	1,5367	1,5374	1,2525	1,2706	106,59	107,02	25,8968	25,8998
10	1,5955	1,5961	25,0145	25,0153	1,6348	1,6372	1,2368	1,2725	107,56	107,87	25,0145	25,0153
11	1,6758	1,6764	25,9786	25,9847	1,6265	1,6273	1,2645	1,2732	106,89	107,14	25,9786	25,9847
12	1,5867	1,5879	25,8952	25,8984	1,6514	1,6575	1,2457	1,2718	107,78	107,98	25,8952	25,8984
13	1,5946	1,5954	25,0263	25,0285	1,5328	1,5374	1,2735	1,2816	106,76	107,28	25,0263	25,0285
14	1,6767	1,6776	25,9795	25,9857	1,6364	1,6373	1,2588	1,2825	106,69	107,07	25,9795	25,9857
15	1,5854	1,5860	25,8952	25,8979	1,6252	1,6273	1,2535	1,2802	106,57	106,83	25,8952	25,8979
16	1,5846	1,5849	25,1163	25,1185	1,6534	1,6572	1,2827	1,2908	105,82	106,14	25,1163	25,1185
17	1,6967	1,6970	25,8835	25,8857	1,5488	1,5474	1,2786	1,2963	106,72	107,18	25,8835	25,8857
18	1,5554	1,5560	25,8911	25,8965	1,6264	1,6273	1,2554	1,2926	105,76	106,23	25,8911	25,8965
19	1,5873	1,5879	25,1172	25,1194	1,6152	1,6173	1,2587	1,2967	105,59	106,01	25,1172	25,1194
20	1,6913	1,6920	25,8866	25,8891	1,6734	1,6772	1,2843	1,2911	106,38	106,89	25,8866	25,8891
21	1,5564	1,5570	25,8937	25,8975	1,5735	1,5776	1,3785	1,3968	106,68	106,92	25,8937	25,8975
22	1,5423	1,5598	25,0272	25,0294	1,5422	1,5479	1,4558	1,4923	105,95	106,07	25,0272	25,0294
23	1,6833	1,6986	25,9966	25,9991	1,6264	1,6273	1,3582	1,3969	106,89	107,09	25,9966	25,9991
24	1,5674	1,5799	25,7737	25,7775	1,6145	1,6175	1,3847	1,3917	105,91	106,04	25,7737	25,7775
25	1,5498	1,5582	25,0222	25,0265	1,6773	1,6776	1,3723	1,3901	105,73	106,15	25,0222	25,0265
26	1,6854	1,6991	25,9987	25,9996	1,5762	1,5779	1,4546	1,4913	106,85	106,97	25,9987	25,9996
27	1,5635	1,5798	25,7759	25,7792	1,6342	1,6373	1,3567	1,3939	105,82	106,16	25,7759	25,7792
28	1,5495	1,5588	25,0245	25,0287	1,6785	1,6796	1,3886	1,3954	106,79	107,05	25,0245	25,0287
29	1,6857	1,6993	25,9867	25,9896	1,6781	1,6799	1,2557	1,2929	105,85	106,27	25,9867	25,9896
30	1,5638	1,5791	25,7954	25,7993	1,6336	1,6397	1,2582	1,2965	105,76	106,01	25,7954	25,7993

Задача 4

Активи банку за балансовими та позабалансовими рахунками дорівнюють: USD – (див. таблицю); CHF – (див. таблицю); EUR – (див. таблицю); зобов'язання – відповідно: USD – (див. таблицю); CHF – (див. таблицю); EUR – (див. таблицю). Валютні курси склали: USD/UAH – (див. таблицю) грн., EUR/UAH – (див. таблицю) грн., CHF/UAH – (див. таблицю) грн.

Визначити: вид і суму загальної валютної позиції.

Варіант	Активи			Зобов'язання			Валютні курси		
	USD	CHF	EUR	USD	CHF	EUR	USD/UAH	EUR/UAH	CHF/UAH
1	300000	27500	55500	150800	30200	45780	25,1245	29,3114	0,8123
2	500000	86500	655500	200800	40000	45000	25,9816	29,5243	0,9101
3	600000	45500	70000	150000	55000	35000	25,8968	29,6514	0,8258
4	800000	20000	850000	650500	65000	75780	25,0246	29,4269	0,8652
5	700000	400000	600000	850000	70000	85790	25,9795	29,3548	0,8365
6	400000	500000	450000	550000	80200	95780	25,8968	29,2796	0,8541
7	200000	900000	355500	350800	90000	80080	25,0246	29,8547	0,8789
8	900000	350000	255000	450000	10200	55580	25,9795	29,7456	0,9012
9	350000	450000	950000	505080	30000	70000	25,8968	29,6012	0,9103
10	150000	865000	100500	250800	25000	20000	25,0145	29,2589	0,8697
11	300000	500000	55500	550000	30200	40080	25,9786	29,3114	0,8123
12	500000	900000	655500	350800	40000	60000	25,8952	29,5243	0,9101

13	60000	35000	7000	45000	55000	45780	25,0263	29,6514	0,8258
14	80000	45000	85000	505080	65000	45000	25,9795	29,4269	0,8652
15	70000	865000	60000	250800	70000	35000	25,8952	29,3548	0,8365
16	40000	27500	45000	150800	80200	75780	25,1163	29,2796	0,8541
17	20000	86500	355500	200800	90000	85790	25,8835	29,8547	0,8789
18	90000	45500	255000	150000	10200	95780	25,8911	29,7456	0,9012
19	35000	20000	950000	650500	30000	80080	25,1172	29,6012	0,9103
20	15000	40000	100500	850000	25000	55580	25,8866	29,2589	0,8697
21	30000	90000	55500	550000	30200	70000	25,8937	29,3114	0,8123
22	50000	35000	655500	350800	40000	20000	25,0272	29,5243	0,9101
23	60000	45000	7000	450000	55000	40080	25,9966	29,6514	0,8258
24	80000	865000	85000	505080	65000	60000	25,7737	29,4269	0,8652
25	70000	20000	60000	250800	70000	35000	25,0222	29,3548	0,8365
26	40000	40000	45000	550000	80200	75780	25,9987	29,2796	0,8541
27	20000	50000	355500	350800	90000	85790	25,7759	29,8547	0,8789
28	90000	90000	255000	450000	10200	95780	25,0245	29,7456	0,9012
29	35000	35000	950000	505080	30000	80080	25,9867	29,6012	0,9103
30	15000	45000	100500	250800	25000	55580	25,7954	29,2589	0,8697

Розв'язок:

Іноземна валюта	Активи	Зобов'язання	Валютна позиція
USD			
CHF			
EUR			
Всього			

Задача 5

Банк Америки бере позику в банку Англії під (див. таблицю) % річних, а потім конвертує GBP у USD під (див. таблицю) %. Термін операції (див. таблицю) рік. Курс „спот” 1GBP = (див. таблицю) USD.

Визначити:

а) нижню (критичну) межу курсу при якій валютно-процентний арбітраж дасть прибуток;

б) форвардну маржу.

Варіант	% за позицією в GBP	% за вкладом в USD	Термін операції	Курс «спот» GBP/USD	Критична межа курсу	Форвардна маржа
1	11	10	1	1,6670		
2	12	11	1	1,6226		
3	13	12	1	1,6225		
4	15	13	1	1,6527		
5	16	15	1	1,5234		
6	17	16	1	1,6214		
7	18	17	1	1,6236		
8	12	18	1	1,6505		
9	15	12	1	1,5354		
10	16	15	1	1,6332		
11	11	10	1	1,6253		
12	12	11	1	1,6505		
13	13	12	1	1,5314		
14	15	13	1	1,6343		
15	16	15	1	1,6243		
16	17	16	1	1,6512		
17	18	17	1	1,5414		
18	12	18	1	1,6243		

19	15	12	1	1,6143		
20	16	15	1	1,6712		
21	11	10	1	1,5716		
22	12	11	1	1,5409		
23	13	12	1	1,6243		
24	15	13	1	1,6135		
25	16	15	1	1,6756		
26	17	16	1	1,5729		
27	18	17	1	1,6313		
28	12	18	1	1,6716		
29	15	12	1	1,6759		
30	16	15	1	1,5729		

Задача 6

Арбітражер купляє на біржі (*див. таблицю*) USD за UKP, за курсом „спот” 1 USD = (*див. таблицю*) UKP і заключає форвардний контракт на продаж через (*див. таблицю*) місяці за курсом 1 USD = (*див. таблицю*) UKP. Куплену валюту арбітражер розміщує на євrorинку на (*див. таблицю*) місяці, з метою отримання прибутку, за ставкою „ЛІБОР” – (*див. таблицю*) %.

Визначити: який прибуток складе дана операція.

Варіант	Купівля арбітражером USD	Курс «спот» USD/UKP	Форвардний контракт на продаж (міс.)	Форвардний курс USD/UKP	Розміщення валюти на євrorинку (міс.)	Ставка «ЛІБОР»
1	100000	0,5264	3	0,5436	3	6,9
2	300000	0,6358	6	0,5489	6	7,9
3	500000	0,5297	9	0,5654	9	6,5
4	600000	0,5453	12	0,5789	12	6,3
5	800000	0,5836	6	0,5352	6	8,9
6	700000	0,5471	3	0,5243	3	6,7
7	400000	0,6124	12	0,5751	12	6,8
8	200000	0,5879	9	0,6015	9	5,9
9	900000	0,5956	6	0,6121	6	8,9
10	350000	0,5954	12	0,5954	12	7,5
11	150000	0,5264	3	0,5436	3	6,9
12	300000	0,6358	6	0,5489	6	7,9
13	500000	0,5297	9	0,5654	9	6,5
14	600000	0,5453	12	0,5789	12	6,3
15	800000	0,5836	6	0,5352	6	8,9
16	700000	0,5471	3	0,5243	3	6,7
17	400000	0,6124	12	0,5751	12	6,8
18	200000	0,5879	9	0,6015	9	5,9
19	900000	0,5956	6	0,6121	6	8,9
20	350000	0,5954	12	0,5954	12	7,5
21	150000	0,5264	3	0,5436	3	6,9
22	300000	0,6358	6	0,5489	6	7,9
23	500000	0,5297	9	0,5654	9	6,5
24	600000	0,5453	12	0,5789	12	6,3
25	800000	0,5836	6	0,5352	6	8,9
26	700000	0,5471	3	0,5243	3	6,7
27	400000	0,6124	12	0,5751	12	6,8
28	200000	0,5879	9	0,6015	9	5,9
29	900000	0,5956	6	0,6121	6	8,9
30	350000	0,5954	12	0,5954	12	7,5

Задача 7

Американський банк купляє (див. таблицю) EUR на валютному ринку Нью-Йорка 1 EUR = (див. таблицю) USD. Одночасно банк дає доручення своєму банку-кореспонденту в Франкфурті купити на (див. таблицю) EUR долари США за курсом 1 EUR = (див. таблицю) USD. Премія банку-кореспонденту (див. таблицю) % від прибутку.

Визначити: прибуток від валютного арбітражу з урахуванням премії банку-кореспонденту.

Варіант	Купівля банком EUR	Курс USD / EUR на ринку у Нью-Йорку	Курс USD / EUR на ринку у Франкфурті	Премія банку-кореспонденту, %	Прибуток від валютного арбітражу
1	255500	0,9398	0,9553	5	
2	500000	0,9375	0,9962	10	
3	400000	0,9456	0,9851	15	
4	600000	0,9123	0,9741	6	
5	800000	0,9789	0,9654	8	
6	900000	0,9456	0,9789	3	
7	400000	0,9963	0,9456	10	
8	300000	0,9852	0,9321	5	
9	900000	0,9741	0,9548	9	
10	350000	0,9185	0,9481	7	
11	150000	0,9398	0,9553	5	
12	300000	0,9375	0,9962	10	
13	500000	0,9456	0,9851	15	
14	600000	0,9123	0,9741	6	
15	800000	0,9789	0,9654	8	
16	700000	0,9456	0,9789	3	
17	400000	0,9963	0,9456	10	
18	200000	0,9852	0,9321	5	
19	900000	0,9741	0,9548	9	
20	350000	0,9185	0,9481	7	
21	150000	0,9398	0,9553	5	
22	300000	0,9375	0,9962	10	
23	500000	0,9456	0,9851	15	
24	600000	0,9123	0,9741	6	
25	800000	0,9789	0,9654	8	
26	700000	0,9456	0,9789	3	
27	400000	0,9963	0,9456	10	
28	200000	0,9852	0,9321	5	
29	900000	0,9741	0,9548	9	
30	350000	0,9185	0,9481	7	

Задача 8

Клієнт хоче купити (див. таблицю) USD за EUR з поставкою валюти через (див. таблицю) місяці. Ставка „ЛІБОР” по USD становить (див. таблицю) %, а по EUR – (див. таблицю) %. Спот курс: 1 USD = (див. таблицю) EUR.

Визначити:

- а) форвардну премію/дисконт;
- б) форвардний курс;

в) скільки потрібно віддати EUR для того, щоб купити (див. таблицю) USD.

Варіант	Сума купівлі USD	Дата поставки валюти (місяці)	Ставка «ЛІБОР» по USD, %	Ставка «ЛІБОР» по EUR, %	Спот курс USD/EUR
1	100000	3	3,6	6,1	0,8945
2	500000	9	7,8	8,9	0,9375
3	400000	3	5,6	6,8	0,9456
4	600000	12	6,9	7,3	0,9123
5	800000	6	7,6	7,8	0,9789
6	900000	3	9,7	5,6	0,9456
7	400000	9	7,9	8,1	0,9963
8	300000	12	7,5	9,4	0,9852
9	900000	6	8,9	9,7	0,9741
10	350000	3	6,8	7,9	0,9185
11	150000	6	7,3	7,5	0,9398
12	300000	9	7,8	3,6	0,9375
13	500000	3	5,6	7,8	0,9456
14	600000	12	8,1	5,6	0,9123
15	800000	6	9,4	6,9	0,9789
16	700000	3	9,7	7,6	0,9456
17	400000	9	7,9	9,7	0,9963
18	200000	12	7,5	7,8	0,9852
19	900000	6	8,9	5,6	0,9741
20	350000	3	6,8	9,1	0,9185
21	150000	6	7,3	8,4	0,9398
22	300000	9	7,8	9,7	0,9375
23	500000	3	5,6	8,9	0,9456
24	600000	12	9,1	6,8	0,9123
25	800000	6	8,4	7,3	0,9789
26	700000	3	9,7	7,8	0,9456
27	400000	9	8,9	5,6	0,9963
28	200000	12	6,8	8,1	0,9852
29	900000	6	7,3	9,4	0,9741
30	750000	3	7,8	9,7	0,9185

Задача 9

Сума невиконаних контрактів по імпорту з Великобританії складає (див. таблицю) GBP. Американські імпортери отримують певну суму коштів після придбання девальвованої (ревальвованої) валюти.

Межі девальвації (ревальвації) – (див. таблицю).

Визначити:

а) суму прибутку/збитку;

б) процент девальвації (ревальвації);

в) процент вимушеної ревальвації (девальвації).

Варіант	Сума невиконаних контрактів по імпорту (GBP)	Межі девальвації (ревальвації)	Сума прибутку/збитку	Процент девальвації (ревальвації)	Процент вимушеної ревальвації (девальвації)
1	5000000	1,8994-1,6784			
2	7000000	1,8983-1,7781			
3	5500000	1,8894-1,8786			
4	4500000	1,7992-1,7785			
5	6800000	1,8995-1,6784			

6	7350000	1,8794-1,6788			
7	2400000	1,8994-1,6784			
8	3500000	1,8786-1,8773			
9	5500000	1,8958-1,6581			
10	7500000	1,8354-1,3687			
11	3500000	1,8526-1,7781			
12	1800000	1,8983-1,7887			
13	2400000	1,6994-1,6789			
14	8500000	1,7889-1,7881			
15	4600000	1,8353-1,7625			
16	5700000	1,7394-1,7765			
17	4000000	1,7493-1,7786			
18	4600000	1,6994-1,6874			
19	1200000	1,8927-1,6761			
20	9000000	1,7994-1,7283			
21	8000000	1,8688-1,6645			
22	5500000	1,8963-1,6387			
23	6000000	1,7964-1,6784			
24	2000000	1,8884-1,7781			
25	3500000	1,7987-1,8793			
26	4900000	1,7894-1,7784			
27	8500000	1,7994-1,7795			
28	6300000	1,7542-1,7782			
29	3400000	1,7259-1,6753			
30	2800000	1,7594-1,6776			

Задача 10

Визначити: крос-курс валюти з котируванням:

а) на базі долара США: 1 USD = (див. таблицю) UAH
1 USD = (див. таблицю) EUR

1EUR = ? UAH

б) коли долар є валютою котирування:

1 GBP = (див. таблицю) USD

1 CHF = (див. таблицю) USD

1CHF = ? GBP

в) коли долар є базою котирування тільки для однієї валюти:

1 USD = (див. таблицю) EUR

1 CHF = (див. таблицю) USD

1CHF = ? EUR

Варіант	На базі долара США		Коли долар США є валютою котирування		Коли долар США є базою котирування тільки для однієї валюти	
	USD/UAH	USD/EUR	GBP/USD	CHF/USD	USD/EUR	CHF/USD
1	25,8859	0,8658	1,3785	0,1952	0,8568	0,1882
2	25,0105	0,9145	1,3654	0,2165	0,9923	0,1751
3	25,9863	0,7933	1,4059	0,1791	0,7621	0,1814
4	25,8142	0,8001	1,3355	0,1468	0,8924	0,1012
5	25,7358	0,9567	1,3456	0,2008	0,9374	0,2001

6	25,9604	0,7888	1,3354	0,1907	0,8056	0,1954
7	25,6899	0,8058	1,3728	0,2011	0,7866	0,2698
8	25,7698	0,7425	1,3785	0,1687	0,9621	0,2555
9	25,8524	0,8822	1,3783	0,1596	0,7994	0,1457
10	25,7654	0,9002	1,3882	0,2344	0,9521	0,2198
11	25,0012	0,9624	1,4037	0,1056	0,8512	0,2277
12	25,0111	0,8631	1,4052	0,2881	0,7658	0,1507
13	25,6846	0,7921	1,3547	0,1902	0,9308	0,2963
14	25,8766	0,8221	1,3691	0,1732	0,9007	0,1884
15	25,0068	0,9621	1,3541	0,1847	0,7711	0,2174
16	25,9912	0,8629	1,3369	0,2661	0,8217	0,1957
17	25,8681	0,9934	1,3963	0,2001	0,9555	0,2227
18	25,0025	0,7685	1,3423	0,2061	0,7841	0,2339
19	25,8979	0,8612	1,3638	0,2123	0,8219	0,1099
20	25,0111	0,9275	1,3377	0,1691	0,7775	0,2597
21	25,5691	0,7681	1,3657	0,2014	0,9264	0,3491
22	25,9681	0,8224	1,3459	0,2846	0,8888	0,1586
23	25,8421	0,9627	1,3694	0,2008	0,7621	0,2983
24	25,7634	0,8621	1,3452	0,1247	0,9005	0,1157
25	25,9492	0,7559	1,4013	0,2233	0,7149	0,2244
26	25,5591	0,8624	1,3962	0,1865	0,8334	0,2010
27	25,9624	0,9325	1,3871	0,2487	0,7569	0,2036
28	25,0004	0,7631	1,3458	0,2011	0,8562	0,2952
29	25,7685	0,8562	1,4023	0,2568	0,7561	0,2012
30	25,9899	0,9138	1,3841	0,1501	0,8896	0,1768

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять. Мета виконання самостійної роботи – поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань і практичних умінь студентів з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» шляхом вироблення вміння самостійної роботи з навчальною і фаховою літературою.

Самостійна робота студентів здійснюється у формі: підготовки до лекцій і практичних занять.

Самостійну роботу студент може виконувати у бібліотеці, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах. Підготовка до лекцій передбачає самостійне вивчення теоретичного навчального матеріалу з кожної теми, наданого в основній та додатковій літературі, конспекті лекцій. При цьому необхідним є чітке засвоєння основних термінів та визначень, розуміння їх змістовної сутності, обов'язковий аналіз використання теоретичних положень для розв'язання наданих в навчальній літературі прикладів.

Підготовка до практичних занять здійснюється шляхом ознайомлення з основними теоретичними положеннями до кожного практичного заняття, нормативною документацією, методикою виконання розрахунків.

Виконання аналітико-практичних завдань передбачає розв'язання задач та проблемних ситуацій відповідно до тем курсу. Реферати виконуються на затверджені викладачем теми, що розкривають проблемні науково-теоретичні та практичні аспекти міжнародної фінансової логістики, що не були повністю розглянуті під час лекційних занять.

Контроль виконання самостійної роботи здійснюється викладачем даної дисципліни шляхом:

- проведення дискусії зі студентами під час лекцій;
- перевірки ступеню готовності студентів до виконання практичних занять та контрольним опитуванням під час здачі рефератів;
- перевірки виконання студентами комплексних практичних індивідуальних завдань;
- проведення поточного та підсумкового тестового контролю за результатами вивчення теоретичного і практичного навчального матеріалу змістовних модулів.

Зміст самостійної роботи

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Роль валютно-фінансових та кредитних відносин в системі світогосподарських зв'язків.	2
2	Світова валютна система в контексті трансформації глобальної фінансової архітектури.	2
3	Особливості розвитку сучасної структури світового фінансового ринку.	2
4	Конкурентоспроможність світових фінансових центрів у посткризовий період.	2
5	Лондон, Нью-Йорк, Гонконг, Сінгапур як провідні фінансові центри світу.	2
6	Міжнародний ринок капіталів як невід'ємний елемент міжнародних фінансів.	2
7	Первинний та вторинний міжнародний ринок цінних паперів: структура, особливості, проблеми.	2
8	Ринок іноземних облігацій та єврооблігацій: стан та особливості функціонування.	2
9	Ринок українських міжнародних облігацій.	2
10	Динаміка та тенденції розвитку міжнародного валютного ринку.	2
11	Проблемні аспекти сучасного розвитку валютного ринку України.	1
12	Динаміка та структура міжнародного ринку похідних фінансових інструментів.	1
13	Роль міжнародного кредиту в розвитку світової економіки.	1
14	Міжнародний лізинг як альтернатива традиційного кредитування.	1
15	Проблеми та перспективи розвитку лізингових відносин в Україні.	1
16	Специфіка діяльності вітчизняних та іноземних банків на ринку факторингових послуг.	1
17	Форфейтинг в системі кредитування зовнішньоекономічної діяльності.	1
18	Зовнішня заборгованість зарубіжних країн: сучасний стан і ризики зростання.	1
19	Динаміка та ризики зростання зовнішнього державного боргу України.	1
20	Криза платіжного балансу України: фактори та способи попередження.	1
21	Вибір оптимальної форми міжнародних розрахунків в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.	1
22	Зарубіжний досвід управління фінансовими ризиками.	1
23	Інвестиційна діяльність ТНК.	1
24	Проблематика оподаткування в країнах ЄС.	1
25	Україна та Міжнародний валютний фонд: перспективи співпраці.	1
26	Стан та перспективи співробітництва України з групою Світового банку.	1
27	Національна валютна політика України на сучасному етапі.	1
28	Іноземні інвестиції в економіку України: тенденції та перспективи.	1
29	Тренінг	4
Разом		42

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ

Тема: Інформаційне та програмне забезпечення кон'юнктурних досліджень на міжнародних фінансових ринках

Програма тренінгу «Інформаційне та програмне забезпечення кон'юнктурних досліджень на міжнародних фінансових ринках» орієнтована на:

- засвоєння студентами теоретичних і практичних основ підбору економічної інформації та її первинної обробки для проведення кон'юнктурних досліджень;
- ознайомлення із системою кон'юнктурних показників (показниками біржової кон'юнктури), методами розрахунку біржових індексів та методами кон'юнктурних досліджень на міжнародних фінансових ринках;
- вивчення та емпіричний аналіз факторів, що формують сприятливу або несприятливу кон'юнктурну динаміку на міжнародних фінансових ринках;
- отримання практичних навичок щодо прогнозування кон'юнктурної динаміки на міжнародних фінансових ринках з урахуванням мінливих економічних умов.

Порядок проведення тренінгу:

- ознайомитися у режимі користувачів з вимогами та можливостями фінансово-аналітичної системи MetaTrader 4;
- набути навиків відкриття позицій щодо купівлі-продажу валют, цінних паперів;
- навчитися будувати графіки та індикатори;
- обґрунтувати експертний висновок;
- підготувати аналітичний звіт.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. За формою міжнародних фінансових ресурсів валютно-фінансові потоки поділяються на:

- а) потоки розрахунків за товари та потоки розрахунків за послуги;
- б) потоки офіційних та приватних золотовалютних резервів;
- в) спекулятивні та балансуєчі потоки;
- г) потоки валютного ринку та потоки міжнародного ринку капіталів.

2. Критерієм класифікації валютно-фінансових потоків на потоки резервних активів та потоки розрахунків є:

- а) вид економічної діяльності;
- б) форма фінансових ресурсів;
- в) тип економічної взаємодії;
- г) ознака часу.

3. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини – це:

- а) інтернаціоналізація системи суспільно-економічних та грошових відносин з приводу акумулювання, розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів та міжнародних фінансових потоків;
- б) системне утворення, яке є наслідком розвитку міжнародних господарських відносин, міжнародного поділу праці, міжнародної кооперації виробництва, розширення інтеграційних процесів у всіх сферах суспільного виробництва на мікро-, мезо-, і мега рівнях.
- в) сукупність суспільно-економічних відносин, які виникають у процесі взаємного обміну результатами діяльності національних господарств;
- г) сукупність відносин у сфері грошей і кредиту, які опосередковують рух товарів, капіталів і послуг між країнами, регіонами, фірмами, банками, установами, фізичними особами.

4. Суб'єктами міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, які отримують доступ до міжнародних фінансових ресурсів залежно від їх участі в міжнародній економіці є:

- а) банки;
- б) фізичні особи;
- в) транснаціональні компанії;
- г) міжнародні організації.

5. До фінансових центрів, що сформувалися на основі руху міжнародних капіталів належать:

- а) Гонконг, Люксембург;
- б) Нью-Йорк, Лондон;
- в) Люксембург, Цюріх;
- г) Цюріх, Франкфурт-на-Майні.

6. Органічною частиною системи грошових відносин окремих держав є:

- а) національна валютна система;
- б) світова валютна система;
- в) міжнародна валютна система;

г) регіональна валютна система.

7. Елементами міжнародної валютної системи не є:

- а) уніфікація форм міжнародних розрахунків та правил використання;
- б) регламентація міжнародних розрахунків;
- в) режим взаємної конвертованості валют;
- г) міжнародні платіжні засоби (долар, SDR, євро).

8. Заборона приватної купівлі-продажу золота була важливою нормою наступної валютної системи:

- а) системи золотого стандарту;
- б) Європейської валютної системи;
- в) Ямайської валютної системи;
- г) Бреттон-Вудської валютної системи.

9. Вільне нагромадження валюти на рахунках нерезидентів, переказ її за кордон або конвертація в іншу валюту, означає:

- а) повну конвертованість валюти;
- б) часткову конвертованість валюти;
- в) зовнішню конвертованість;
- г) внутрішню конвертованість.

10. Іноземна валюта – це:

- а) особлива категорія конвертованої національної валюти провідної розвиненої країни, яка виконує функції міжнародного платіжного і резервного засобу;
- б) національна валюта, яка використовується в міжнародному обігу як засіб обігу, платежу та нагромадження;
- в) грошові знаки, що емітуються державою і є єдиним законним засобом платежу на території держави емітента;
- г) всі відповіді не вірні.

11. Суму товарів та послуг, які можна придбати за певну грошову одиницю, визначену порівняно з базовим періодом називається:

- а) силою валюти;
- б) ліквідністю валюти;
- в) подільністю валюти;
- г) конвертованістю валюти.

12. Світовим фінансовим центром, який спеціалізується на середньострокових та короткострокових міжбанківських кредитах є:

- а) Гонконг;
- б) Нью-Йорк;
- в) Цюріх;
- г) Лондон.

13. Метод впливу на курс національної валюти, шляхом купівлі-продажу іноземної валюти, називається:

- а) політикою відкритого ринку;
- б) дисконтною політикою;
- в) девізною політикою;
- г) політикою диверсифікації валютних резервів.

14. Валютна інтервенція – це:

- а) інструмент валютної політики центрального банку, який полягає у регулюванні ним структури офіційних валютних резервів країни;
- б) валютна політика, що передбачає цілеспрямовану зміну центральним банком офіційного курсу національної валюти по відношенню до іноземної;
- в) офіційне підвищення курсу національної валюти по відношенню до іноземної;
- г) втручання центрального банку в операції на валютному ринку з метою регулювання курсу національної валюти.

15. Політика, що спрямована на стимулювання кредитних операцій у розрахунку на те, що більш сприятливі умови кредитування спонукатимуть до господарської активності, зростання виробництва і залучення іноземного капіталу, називається:

- а) політикою кредитної рестрикції;
- б) валютною політикою;
- в) політикою кредитної експансії;
- г) кредитною політикою.

16. Повне котирування – це:

- а) курс продавця та покупця, за яким банк купує або продає іноземну валюту за національну;
- б) курс, за яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну;
- в) курс, за яким банк продає валюту.
- г) вартість одиниці національної валюти, що виражається в іноземній валюті.

17. Кон'юнктурним чинником, що зумовлює коливання валютного курсу є:

- а) стан платіжного балансу;
- б) нестабільність законодавчої бази;
- в) темп інфляції;
- г) рівень відсоткових ставок.

18. До структурних факторів коливання валютного курсу не належить:

- а) рівень розвитку національної економіки;
- б) державне регулювання валютного курсу;
- в) спекулятивні потоки капіталів;
- г) зміна представницької влади.

19. Різниця між правою і лівою сторонами котирування називається:

- а) маржею;
- б) пунктом;
- в) крос-курс;
- г) спредом.

20. Політика, що проводиться у фазі економічного підйому з метою зменшення кредитування економіки називається:

- а) політикою кредитної експансії;
- б) політикою кредитної рестрикції;
- в) девізною політикою;
- г) валютно-кредитною політикою.

21. Форма організації та регулювання валютних відносин, яка закріплена національним законодавством або міжнародними угодами – це:

- а) світова валютно-фінансова система;
- б) валютна система;
- в) міжнародна валютна система;
- г) світова грошово-кредитна система.

22. До інструментів світового фінансового ринку з фіксованим доходом належать:

- а) привілейовані акції;
- б) боргові зобов'язання зі змінними процентними виплатами;
- в) прості акції;
- г) прості акції та привілейовані акції.

23. Поворотність фінансового активу – це:

- а) мінімальний обсяг активу, який можна купити чи продати на ринку;
- б) перетворення фінансового активу на інший фінансовий актив;
- в) сукупні витрати з інвестування в певний фінансовий актив;
- г) очікувані грошові потоки по фінансовому активу.

24. Маркет-мейкери належать до:

- а) опосередкованих учасників міжнародного фінансового ринку;
- б) непрямих учасників міжнародного фінансового ринку;
- в) прямих учасників міжнародного фінансового ринку;
- г) усі відповіді не вірні.

25. Арбітражери – це:

- а) учасники, що намагаються використовувати відмінності курсу у різний час чи на різних ринках (наприклад, між форвардним курсом на валютному ринку і курсом відповідного валютного ф'ючерса);
- б) учасники світового фінансового ринку, які використовують інструменти ринку деривативів для страхування курсового (цінового) ризику, ризику трансферту, який притаманний фінансовим інструментам, своїх активів чи конкретних угод на ринку спот;
- в) учасники, що намагаються використовувати коливання курсу одного чи кількох контрактів, що досягається купівлею контрактів (чи цінних паперів), коли очікується підвищення їх ціни, і продажем при зворотному її русі;
- г) усі відповіді не вірні.

26. Частина світового ринку валют та позичкових капіталів, на якому банки здійснюють депозитно-кредитні операції в євровалютах називається:

- а) євроринок;
- б) ринок єврокредитів;
- в) євродолар;
- г) ринок євро капіталів.

27. Інструментами євровалютного ринку не є:

- а) транші;
- б) теппи;
- в) строкові депозити;

г) єврокредити.

28. Іноземна облігація – це:

- а) облігація, розміщена внутрішнім синдикатом на ринку однієї країни; валюта позики для позичальника є іноземною, а для кредитора — національною;
- б) облігація, розміщена за межами як країни позичальника, так і країни, у валюті якої вказано її номінал;
- в) облігація, що розміщуються одночасно на ринках кількох країн через міжнародні синдикати їхніх фінансових інститутів;
- г) облігація, розміщена внутрішнім синдикатом на ринку однієї країни; валюта позики для позичальника є національною, а для кредитора — іноземною.

29. Учасники гарантійного синдикату називаються:

- а) лід-менеджерами;
- б) андерайтерами;
- в) маркет-мейкерами;
- г) співменеджерами.

30. «Ванільні» євробонди – це:

- а) облігації, що надають інвесторові можливість обміняти борг на інші цінні папери (базові цінні папери) емітента за заздалегідь визначеною ціною (ціною конверсії) у заздалегідь визначений період (період конверсії);
- б) облігації, що випускаються за номінальною або близькою до номінальної ціною, мають фіксований щорічний купон і погашаються за номінальною ціною;
- в) облігації, що надають інвесторові право купувати цінні папери емітента протягом визначеного періоду за наперед встановленою ціною;
- г) всі відповіді вірні.

31. Учасники валютного ринку, для яких основною метою є забезпечення валютних операцій називаються:

- а) спекулянтами;
- б) андерайтерами;
- в) посередниками;
- г) підприємцями.

32. До неторгових валютних операцій належать:

- а) купівля та продаж готівкової іноземної валюти;
- б) кредитні операції;
- в) конверсійні операції;
- г) факторингові операції.

33. Коротка валютна позиція – це:

- а) позиція, коли вимоги в іноземній валюті перевищують зобов'язання у відповідній валюті (куплено більше ніж продано);
- б) позиція, коли сума вимог і зобов'язань не збігається;
- в) позиція, коли зобов'язання перевищують вимоги у відповідній іноземній валюті (продано більше ніж куплено);
- г) позиція, коли сума вимог і зобов'язань збігається.

34. Форвардний валютний контракт – це:

- а) контракт на поставку певного активу на узгоджену дату в майбутньому;

б) угода між банком та клієнтом про купівлю або продаж певної кількості іноземної валюти в установлений термін за курсом, який визначається в момент укладення угоди.

в) контракт, що поєднує купівлю (продаж) валюти з подальшим здійсненням контругоди з метою отримання прибутку за рахунок різниці в курсах валют на різних валютних ринках або за рахунок курсових коливань протягом певного періоду;

г) всі відповіді вірні.

35. Якщо процентна ставка за валютою, яка є базою котирування, вища за процентну ставку за валютою котирування, то курс форвард буде:

а) рівним курсу спот;

б) вищим за курс спот;

в) нижчим за курс спот;

г) нижчим або рівним курсу спот.

36. Сукупність економічних відносин щодо перерозподілу ризиків, які виникають у процесі обміну фінансовими інструментами чи товарами називають:

а) валютним ринком;

б) ринком деривативів;

в) фінансовим ринком;

г) ринком цінних паперів.

37. До небіржових фінансових інструментів належать:

а) своп контракти, форварди;

б) кредитні свопи, ф'ючерсні контракти;

в) форварди, біржеві опціони;

г) валютні свопи та ф'ючерсні контракти.

38. Валюта котирується з «дисконтом» у випадку коли:

а) спот-курс динамічно зростає;

б) форвардний курс більший за спот-курс;

в) спот-курс рівний форвардному курсу;

г) форвардний курс менший за спот-курс.

39. Головним недоліком форвардних угод є:

а) відсутність потреби в щоденній переоцінці за поточним курсом;

б) індивідуальний характер укладення;

в) неможливість дострокового розірвання;

г) наявність комісійних.

40. Фінансовий ф'ючерсний контракт – це:

а) контракт, за яким дві сторони домовляються про доставку домовленої кількості валюти через певний строк після укладення угоди за курсом, зафіксованим у момент її укладення;

б) контракт, що надає одночасно право і зобов'язання купити або продати актив у встановлений строк у майбутньому на умовах, погоджених у поточний час;

в) двостороння угода про передачу прав (для покупця) і зобов'язання (для продавця) купити чи продати визначений актив за фіксованою ціною;

г) контракт, що передбачає обмін потоками двох валют за певний період.

41. Опціони, що можуть бути виконані у будь-який день від дати укладення до дати закінчення опціону називаються:

- а) американськими;
- б) «пут»;
- в) європейськими;
- г) «колл».

42. Гарантійна(підтримуюча) маржа – це:

- а) сума, яку повинен внести інвестор (власник ф'ючерса) в клірингову палату біржі для забезпечення гарантії виконання зобов'язань по контракту;
- б) сума, необхідна для повернення величини рахунку до рівня початкової маржі;
- в) мінімальна сума, визначена біржею, до якої може знижуватись величина маржового рахунку;
- г) всі відповіді вірні.

43. Функцією клірингової палати в умовах ф'ючерсної торгівлі не є:

- а) реєстрація угод;
- б) контроль за виконанням контрактів;
- в) здійснення процесу ліквідації контрактів;
- г) укладення офсетної угоди на певні обсяги валюти.

44. Актив, що постачається згідно з опціонним контрактом називається:

- а) фінансовим;
- б) базовим;
- в) подільним;
- г) ліквідним.

45. Строкова угода - це:

- а) конверсійна угода з поставкою обумовленої суми іноземної валюти у визначений строк після укладання угоди за курсом, зафіксованим на момент її укладання;
- б) конверсійна форвардна операція з обумовленням нефіксованої дати поставки валюти;
- в) одинична конверсійна ф'ючерсна операція з обумовленням наявності визначеної дати валютування;
- г) комбінація двох протилежних конверсійних операцій.

46. Ціна виконання опціону називається:

- а) валютним курсом спот;
- б) ціною опціонної угоди;
- в) базовою опціонною ставкою;
- г) ціною страйк.

47. Ціна, яку платить покупець опціону його продавцеві за право виконання опціонного контракту називається:

- а) опціонним курсом;
- б) премією;
- в) ціною страйк;
- г) ціною опціонної угоди.

48. Свопи з фіксованими ставками – це:

- а) конверсійна угода, яка укладена на умовах спот;
- б) обмін активами або зобов'язаннями (вираженими в одній або в різних валютах);
- в) комбінація конверсійних угод з різними датами валютування;
- г) конверсійна угода з датою валютування до спота.

49. Функція міжнародного фондового ринку, яка визначається можливістю отримання доходів від коливання цін інструментів цього ринку називається:

- а) перерозподільчою;
- б) диверсифікуючою;
- в) хеджувальною;
- г) спекулятивною.

50. Міжнародний ринок боргових цінних паперів представляють:

- а) міжнародні акції;
- б) міжнародні облігації;
- в) похідні інструменти міжнародних акцій;
- г) депозитні розписки.

51. Класифікуйте облігації:

Ознака класифікації	Вид облігацій
<i>Залежно від способу виплати доходу</i>	Вказати облігації
Вказати ознаки	<i>Державні облігації, облігації місцевих позик, інституційні облігації</i>
<i>За надійністю</i>	Вказати облігації

52. Новітні ринки акцій, що виникли на базі швидкого економічного зростання представляють:

- а) Південна Корея, Філіппіни, Індонезія;
- б) Гонконг, Сінгапур;
- в) Греція, Іспанія, Аргентина;
- г) Сінгапур, Аргентина, Індонезія.

53. Євроакції – це:

- а) акції, які випущені корпорацією-нерезидентом на фондовий ринок іншої країни;
- б) акції компаній-нерезидентів, які випущені або котируються на національному фондовому ринку певної країни в її валюті;
- в) акції, які розміщуються одночасно на кількох національних фондових ринках міжнародним синдикатом фінансових установ, який продає їх за євровалюти;
- г) акції, які отримали крос-лістинг на біржах різних країн через систему взаємного котирування цін і, відповідно, якими торгують на біржовому та позабіржовому ринках цих країн.

54. До функцій ринку дорогоцінних металів не належить:

- а) створення золотого запасу держави;
- б) диверсифікація активів;
- в) страхування валютних ризиків;
- г) одержання прибутку за рахунок арбітражних угод.

55. Ринок золота в Парижі, Мілані, Стамбулі називають:

- а) внутрішнім;

- б) світовим;
- в) контрольованим;
- г) «чорним».

56. Джерелами міжнародного кредиту не є:

- а) тимчасово вивільнена у підприємств у процесі кругообігу частина капіталу в грошовій формі;
- б) заощадження індивідуального сектору, мобілізовані банком;
- в) грошові накопичення держави;
- г) золотовалютні резерви.

57. Принципом міжнародного кредиту, що означає необхідність не тільки прямого повернення позичальником отриманих від банку кредитних ресурсів, а й проплати права їх використання є:

- а) забезпеченість;
- б) строковість;
- в) платність;
- г) повернення.

58. Класифікуйте міжнародний кредит:

Ознака класифікації	Вид кредиту
<i>За цільовим призначенням</i>	Вказати кредити
Вказати ознаки	<i>Приватні кредити, урядові кредити, кредити міжнародних фінансово-кредитних організацій, змішані кредити.</i>
<i>За технікою надання</i>	Вказати кредити

59. Міжнародний кредитний ринок – це:

- а) складова частина міжнародного фінансового ринку, де здійснюється рух позичкового капіталу (кредиту) між країнами (позичальниками і кредиторами) на умовах поворотності, платності і терміновості.;
- б) система ринкових відносин, що забезпечує акумуляцію і перерозподіл кредитів між країнами з метою безперервності і рентабельності процесу відтворення;
- в) сукупність кредитно-фінансових установ, через які здійснюється купівля-продаж кредитів;
- г) всі відповіді вірні.

60. Частина позичкового капіталу, який надається в товарній чи грошовій формі позичальникові називається:

- а) кредитною лінією;
- б) валютою кредиту;
- в) вартістю кредиту;
- г) забезпеченістю кредиту.

61. Органічний ризик – це:

- а) ризик зміни ціни товару після укладення контракту;
- б) ризик, пов'язаний зі змінами ринкових умов і якості всього сектору фінансового ринку;
- в) ризик, пов'язаний з коливаннями валютного курсу;

г) ризик відмови імпортера від прийняття товару, особливо при інкасовій формі розрахунку.

62. Розподіл наданих кредитів між різними суб'єктами різних країн у різній валюті називають:

- а) структуруванням кредитів;
- б) відбором кредитів;
- в) диверсифікацією кредитних вкладень;
- г) страхуванням кредитів.

63. Непрямими учасниками лізингової угоди є:

- а) лізингові фірми;
- б) підприємства, що мають ліцензію на лізингову діяльність;
- в) постачальники об'єкта угоди;
- г) інвестиційні банки.

64. Класифікуйте лізингові угоди:

Ознака класифікації	Вид лізингу
<i>За обсягом обслуговування майна, що передається</i>	Вказати лізинги
Вказати ознаки	<i>Прямий, лізинг, непрямий лізинг, зворотній лізинг.</i>
<i>Залежно від ступеня окупності й умов амортизації лізингового майна</i>	Вказати лізинги

65. Експортна лізингова операція - це:

- а) міжнародна операція, в якій лізингодавець купує предмет оренди в національній фірмі і надає в найм іноземному лізингоодержувачу;
- б) угоду, в якій всі операції здійснюються між комерційними організаціями з правом юридичної особи з двох різних країн;
- в) лізингова операція, в якій лізингодавець купує предмет оренди в іноземній фірмі і надає його вітчизняному лізингоодержувачу;
- г) лізингова операція, в якій лізингодавець однієї країни бере кредит чи купує необхідне устаткування в іншій країні і постачає його орендатору, котрий перебуває в третій країні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

В процесі вивчення дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою: поточне тестування та опитування; залікове модульне тестування та опитування; оцінювання виконання КПЗ; письмова ректорська контрольна робота; інше (табл. 1, 2).

Таблиця 1

Шкала оцінювання знань студентів

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

За результатами усного опитування та виконаних письмових робіт, студентам можуть бути виставлені оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Оцінка «**відмінно**» виставляється у тому випадку, якщо студент:

- дає вірну, змістовну і вичерпну відповідь на поставлені питання;
- виявляє глибокі теоретичні знання, в тому числі здобуті самостійно;
- логічно, чітко, послідовно, в повному обсязі викладає основні й допоміжні ідеї та думки, які були передбачені в поставлених питаннях;
- вільно володіє передбаченою термінологією та використовує її;
- володіє знаннями з суміжних дисциплін та вміло застосовує їх;
- виявляє розуміння актуальних проблем міжнародної фінансової логістики;
- демонструє навички вмілого застосування вивченого теоретичного матеріалу в процесі вирішення практичних завдань.

Таблиця 2

**Критерії оцінки знань студентів за формами контролю з дисципліни
«Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини»**

Форми контролю/ критерії оцінювання	<i>Бальна шкала оцінок знань</i>			
	Відмінно (90-100)	Добре (75-89)	Задовільно (60-74)	Незадовільно (до 60)
1	УСНЕ ОПИТУВАННЯ			
▪ Повнота відповіді	повна	повна	не повна	часткова, відсутня
▪ Глибина і різносторонність знань	достатня	належна	задовільна	відсутня
▪ Системність та логіка викладення матеріалу	систематизоване, логічне	логічне	відсутня	відсутня
▪ Ступінь ознайомлення з основними методичними розробками, законодавством та уміння їх використовувати при відповіді	високий, використовуються при відповіді	достатній, використовуються при відповіді	належний, частково використовуються при відповіді	відсутній
▪ Уміння узагальнювати викладений матеріал	обґрунтовані висновки	недостатньо обґрунтовані висновки	частково обґрунтовані висновки	відсутність висновків
2	РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ, ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ			
▪ Знання методики розв'язання	глибокі	належні	недостатні	відсутні
▪ Володіння алгоритмом розв'язку	володіє	володіє	частково володіє	не володіє
▪ Самостійність розв'язку	Самостійність розрахунків	недостатня самостійність розрахунків	здійснення розрахунків з допомогою викладача	відсутня самостійність розрахунків
▪ Правильність і повнота розрахунків	правильні і повні	правильні неповні	частково правильні, неповні	неправильні неповні
▪ Наявність узагальнених висновків	наявні, обґрунтовані	наявні	наявні	відсутні
3	ПРОГРАМОВАНИЙ КОНТРОЛЬ (ТЕСТУВАННЯ)			
▪ Правильність і повнота відповіді	повна, правильна	повна, частково	неповна, частково	неповна, неправильна

			неправильна	правильна	
	▪ Чіткість відповіді (наявність чи відсутність виправлень)	чітка без виправлень	наявність незначних виправлень	наявність виправлень	не чітка
	▪ Наявність помилок	відсутні	наявність незначних помилок	значні помилки	значні помилки
4	НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ (ДОПОВІДІ)				
	▪ Самостійність викладу матеріалу	самостійний виклад	самостійний виклад	несамостійний виклад	несамостійний виклад
	▪ Логічність і послідовність викладу матеріалу	логічний і послідовний	логічний виклад, відсутність послідовності	частково логічний виклад, послідовність відсутня	відсутня
	▪ Відповідність викладу матеріалу темі	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає
	▪ Використання нових літературних джерел	використовуються достатньо	частково використовуються	не використовуються	не використовуються
	▪ Відповідність оформлення реферату згідно вимог	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає

Оцінка «**добре**» виставляється у випадку, коли студент:

- дає правильні, змістовні, але недостатньо вичерпні відповіді на поставлені питання (допускає незначні неточності, пропускає окремі пояснення тощо);
- здебільшого орієнтується в теоретичному матеріалі, що стосується міжнародної фінансової логістики;
- загалом володіє термінологією, передбаченою робочою програмою дисципліни;
- виявляє вміння зіставляти, аналізувати, узагальнювати досліджуваний матеріал, робити власні висновки.

Оцінка «**задовільно**» виставляється у тому випадку, якщо студент:

- достатньою мірою володіє навчальним матеріалом, але ці знання не є системними;
- орієнтується та в основному розкриває сутність окремих понять дисципліни;
- переважно не володіє термінологією, передбаченою робочою програмою з цієї дисципліни;
- не вміє аналізувати та узагальнювати досліджуваний матеріал, робити власні висновки.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється у тому випадку, якщо студент:

- навчальним матеріалом володіє на рівні ознайомлення, відтворює його фрагментарно;
- не дає відповідей на поставлені запитання;
- не розкриває сутності основних понять, які передбачені робочою програмою дисципліни;
- не володіє необхідною термінологією.

ПЕРЕЛІК ЗАЛІКОВИХ ПИТАНЬ

1. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини як складова міжнародних економічних відносин.
2. Економічна сутність і характеристика системи міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.
3. Міжнародні валютно-фінансові потоки як зовнішня форма прояву міжнародних фінансових відносин.
4. Сутність та класифікація валютних систем
5. Світова валютна система та етапи її еволюції.
6. Європейська валютна система. Валютний союз країн Європи.
7. Поняття валюти, її призначення і сфера використання.
8. Курс валюти та фактори, що впливають на формування курсової динаміки.
9. Державне регулювання валютних відносин.
10. Міжнародний ринковий та неринковий механізм перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу.
11. Світові фінансові центри у глобальній фінансовій архітектурі.
12. Історія формування та еволюція функцій світових фінансових центрів економічно розвинутих країн та країн, що розвиваються.
13. Фінансові посередники: класифікація та функціональне призначення на світовому фінансовому ринку.
14. Етапи формування, сутність та особливості функціонування світового фінансового ринку.
15. Інструменти світового фінансового ринку.
16. Міжнародний фінансовий ринок як складова світового фінансового ринку.
17. Євроринок, його особливості та механізм функціонування.
18. Міжнародний валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку: сутність, організаційні засади та функціональне призначення.
19. Поточні валютні операції та особливості функціонування валютного спот-ринку.
20. Строковий валютний ринок та строкові валютні операції.
21. Арбітражні валютні операції.
22. Міжнародний ринок фінансових деривативів в системі світового фінансового ринку.
23. Економічна сутність похідних фінансових інструментів та їх класифікація.
24. Особливості укладення форвардних і ф'ючерських контрактів.
25. Опціонні угоди на міжнародному ринку фінансових деривативів.
26. Організаційні засади укладення міжнародних свопових угод.
27. Поняття, економічна роль та структура міжнародного фондового ринку.
28. Особливості функціонування міжнародного ринку облігацій.
29. Міжнародний ринок акцій та його еволюція.
30. Функціональне призначення міжнародного ринку дорогоцінних металів.
31. Економічний зміст та функції міжнародного кредиту. Форми міжнародного кредиту.
32. Особливості функціонування міжнародного кредитного ринку.

33. Організаційні засади міжнародного банківського кредиту. Валютно-фінансові і платіжні умови міжнародного кредиту.
34. Сучасні форми міжнародного кредитування.
35. Теоретична концептуалізація зовнішньої заборгованості: сутність та соціально-економічні фактори формування.
36. Зовнішній борг в системі боргової економіки. Вплив фінансової глобалізації на зовнішню заборгованість держав.
37. Критерії оцінки зовнішньоборгової залежності держави. Суверенний кредитний рейтинг як показник платоспроможності країни.
38. Боргові стратегії: поняття та складові.
39. Економічний зміст балансів міжнародних розрахунків. Поняття та макроекономічна роль платіжного балансу держави.
40. Структура та принципи формування платіжного балансу держави.
41. Сальдо платіжного балансу та визначальні чинники його формування.
42. Методи регулювання платіжного балансу.
43. Загальна характеристика та особливості використання основних форм міжнародних розрахунків.
44. Недокументарні форми розрахунків (авансові платежі, платежі по відкритому рахунку, банківські перекази, розрахунки з використанням пластикових карток, чеків, векселів).
45. Документарні форми розрахунків (документарні акредитиви, інкасо).
46. Валютні кліринги та їх форми.
47. Валютно-фінансові і платіжні умови міжнародних операцій.
48. Сутність валютних та кредитних ризиків.
49. Характеристика методів управління валютним ризиком.
50. Основи управління кредитним ризиком.
51. Транснаціональні корпорації, як головний суб'єкт світогосподарських відносин.
52. Форми організації діяльності ТНК. Фінанси та фінансова політика ТНК.
53. Джерела фінансування ТНК. Інвестиційна діяльність ТНК.
54. Внутріфірмові фінансові трансакції в системі міжнародних корпорацій.
55. Сутність кореспондентських відносин між комерційними банками.
56. Типи кореспондентських відносин та кореспондентські рахунки.
57. Міжнародне оподаткування в системі міжнародних фінансів.
58. Особливості оподаткування в середовищі міжнародного бізнесу.
59. Податкові системи зарубіжних країн.
60. Міжнародне подвійне оподаткування і способи його врегулювання. Міжнародні податкові конвенції.
61. Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування.
62. Міжнародні фінансові організації: передумови виникнення, класифікація та функції.
63. Міжнародний валютний фонд: проблеми створення та діяльності.
64. Специфіка функціонування та здійснення фінансово-кредитної діяльності структур Світового банку.
65. Регіональні міжнародні фінансові організації.

66. Україна і міжнародні фінансові організації.
67. Вплив іноземного банківського капіталу на економіку України.
68. Проблеми забезпечення міжнародної фінансової безпеки України.
69. Класифікація валютних ризиків.
70. Сучасні методи страхування валютного ризику.
71. Система захисних застережень.
72. Методи страхування кредитного ризику.
73. Менеджмент валютних і кредитних ризиків.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник / С.Я. Моринець. – 5-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 583 с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: підручник / С.Я. Боринець. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 494 с.
3. Бутук О.І. Валютно-фінансові відносини: навч. посіб. / О.І. Бутук. – К.: Знання, 2006. – 349 с.
4. Д'яконова І.І. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / [І. І. Д'яконова, М. І. Макаренко, Ф. О. Журавка та ін.]; за ред. М. І. Макаренка та І. І. Д'яконової. - К.: ЦУЛ, 2013. - 548 с.
5. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси: навч. посібник / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, М.І. Барановська. – Видання 4-те, перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2011 – 286 с.
6. Луцишин З.О. Міжнародні валютно-фінансові відносини / З.О. Луцишин. – Тернопіль: Збруч, 1997. – 450 с.
7. Международный финансовый рынок: учеб. пособие / под ред. д-ра экон. наук, проф. В. А. Слепова, д-ра экон. наук, проф. Е. А. Звоновой. – М.: Магистр, 2009. – 543 с.
8. Михайлів З. В. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції: навч. посібник / З. В. Михайлів, З. П. Гаталяк, Н. І. Горбаль. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 244 с.
9. Міжнародна економіка: навч. посіб. / Білоцерківець В. В. [та ін.]; за ред. д-ра экон. наук, проф. А. О. Задої та д-ра экон. наук, проф. В. М. Тарасевича; Дніпропетр. ун-т економіки та права. - Д.: Вид-во ДУЕП, 2010. - 339 с.
10. Козак Ю. Г. Міжнародна макроекономіка: навчальний посібник. Видання 3-тє, перероблене та доповнене / Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова [та інш.]. - К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 364 с.
11. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навч. посібник / К.Ф. Ковальчук, Д.Є. Козенков, Ю.Г. Момот. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 150 с.
12. Міжнародні фінанси (за модульною системою навчання): теорет.-практ. посіб. для студ. вузів / С. С. Доровська [та ін.]. - К.: Кондор, 2008. – 310 с.
13. Міжнародні фінанси: підручник / За ред. О.І. Рогача. – К.: Либідь, 2003. – 784 с.
14. Міжнародні фінанси: навчальний посібник / О. Мозговий, Т. Оболенська, Т. Мусієць; За заг. ред. д-ра экон. наук, проф. О.М. Мозгового. — К.: КНЕУ, 2005.
15. Мокій А. І. Міжнародні організації: навч. посіб. / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець; М-во освіти і науки України, Вищ. навч. закл. Укоопспілки, Львів. комерц. акад. - К.: Центр учб. л-ри, 2011. - 280 с.
16. Оспіщев В.І. Міжнародні фінанси: навч. посібник / В.І. Оспіщев, О.П. Близнюк, В.В. Кривошей. – К.: Знання, 2006. – 335 с.

17. Пати́ка Н.І. Міжнародні валютно-кредитні відносини: навч. посіб. / Н.І. Пати́ка. – К.: Знання, 2012. – 566 с.
18. Передрї́й О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / О.С. Передрї́й. – 4-те вид.- К.: Знання, 2008.- 264 с.
19. Софі́щенко І.Я. Міжнародні фінанси: навч. посібник / І.Я. Софі́щенко; Міжрегіональна академія управління персоналом. - К.: МАУП, 2005. - 200 с.
20. Хому́тенко В. П. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 474 с.
21. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: підручник. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008. – 535 с.

Додаткова література

22. Авагян Г. Л. Международные валютно-кредитные отношения: учебник / Г. Л. Авагян, Ю. Г. В. Вешкин. – М.: Магыстр: ИНФРА-М, 2010. – 704 с.
23. Азарова Т. В. Стратегії розвитку транснаціональних корпорацій в контексті підвищення міжнародної конкурентоспроможності країн / Т. В. Азарова, В. І. Охота // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pips/2011_1/tom1/004.pdf
24. Андреева Г. Сутність та особливості позабіржових похідних фінансових інструментів і їх вплив на ринкові ризики / Г. І. Андреева // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – Т. 34. - С. 50-58.
25. Вахненко Т. Соціально-економічні фактори формування зовнішньої заборгованості / Т. Вахненко // Економіка України. – 2004. - №3. – С. 18 – 27.
26. Вахненко Т. Теоретичні засади валютного курсоутворення: концепції та моделі / Т. Вахненко // Економіка і прогнозування. – 2004. - №4. – С.21 – 30.
27. Вовк В. Я. Кредитування і контроль: навч. посібник / В. Я. Вовк, О. В. Хмеленко. – К.: Знання, 2008. – 463 с.
28. Гришина Л. О. Україна та Міжнародний валютний фонд: перспективи співпраці / Л. О. Гришина // Сталий розвиток економіки. – 2012. - №3. – С. 26 – 29.
29. Дзюблюк О.В. Валютна політика: підручник / О.В. Дзюблюк. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
30. Доліновська О. Я. Співпраця України з МВФ та перспективи розвитку економіки держави / О. Я. Доліновська // Ефективна економіка. – 2012. - №9.
31. Доліновська О. Я. Співробітництво Світового банку та України [Електронний ресурс] / О. Доліновська // – Режим доступу до статті: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/2012_235/knp235_34-38.pdf
32. Запухляк В. З. Проблеми та тенденції інвестиційної діяльності ТНК в XXI столітті / В. З. Запухляк // Інноваційна економіка. – 2012. - №7. – С. 243 – 245.
33. Запухляк В. Оцінка ефективності залучення іноземних інвестицій в Україну за видами економічної діяльності / В. Запухляк // Ефективна економіка. – 2013. -№9.
34. Здреник В.С. Складові похідних фінансових інструментів та їх класифікація для потреб бухгалтерського обліку / В.С. Здреник // Проблеми теорії та

методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2008. - №2(11). – С. 109-123.

35. Іванов А. І. Податковий менеджмент: Навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – Київ.: Знання, 2008. – 525 с.

36. Інформаційна довідка щодо співробітництва України з Міжнародним банком реконструкції та розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=352499&cat_id=353161

37. Інформаційна довідка щодо співробітництва України з Міжнародним банком реконструкції та розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=388308&cat_id=353161

38. Інформація про стан та перспективи співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.me.gov.ua/file/link/199272/file/mfo2013.doc

39. Квактун О.О. Перспективи розвитку світових фінансових центрів / О.О. Квактун, В.І. Дженкова // Економічний простір: Збірник наукових праць. – 2011. - №56/2.

40. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – Ч II. Международная макроэкономика: открытая экономика и макроэкономическое программирование: учебное пособие для вузов / А. П. Киреев. – М.: Международные отношения, 1999. – 488 с.

41. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси: Навч. Посібник / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, В.В. Ковалевський. – Видання 3-тє, перероб. та доп. — К.: Центр учбової літератури, 2007 – 640 с.

42. Колодізев О. М. Гроші і кредит: підручник / О. М. Колодізев, В. Ф. Колесніченко. - К.: Знання, 2010. – 615 с.

43. Кончин В. Європейські країни з діагнозом фінансового дефолту: політичні та економічні вектори чи структурні реформи у реальному секторі / В. Кончин // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2011. - №1.

44. Корнієнко А. А. Особливості залучення прямих іноземних інвестицій до України в умовах формування глобального економічного простору / А. Корнієнко, О. Малик // Ефективна економіка. – 2013. -№5.

45. Круш П.В. Гроші та кредит: навчальний посібник / П. В. Круш. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 216 с.

46. Лапчук Б.Ю. Валютна політика: Навч. посіб. / Б.Ю. Лапчук – К.: Знання, 2008. – 212 с.

47. Лисенков Ю. М. Міжнародні фінанси: навч. посіб. для дистанційного навчання / Ю. М. Лисенков, О. А. Іващенко, О. В. Музиченко. – К.: Університет «Україна», 2007. – 211 с.

48. Литвиненко Я. В. Податкові системи зарубіжних країн: Навчальний посібник / Я. В. Литвиненко, І. Д. Якушик. – К.: МАУП, 2004. – 208 с.

49. Македон В. В. Формат взаємодії транснаціональних корпорацій та реального сектора національної економіки України / В. В. Македон // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. 2012. - №1(5). – Том 1. – С. 250 – 258.

50. Манукян А. Є. Моделювання ефективної фінансової стратегії ТНК на принципах сталого економічного зростання / А. Є. Манукян, І. Б. Аванесова // Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ: сб. науч. тр. – Одесса; Севастополь; Донецк, 2011. - Ч.2. – С. 454 – 458.

51. Мацола С. Стан та перспективи співробітництва України з групою Світового банку [Електронний ресурс] / С. Мацола, І. Волос // – Режим доступу до статті:

http://www.rusnauka.com/24_NNP_2012/Economics/2_115801.doc.htm

52. Мельник П.В. Банківські системи зарубіжних країн: навч. посібник / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, О.Д. Гордей. – К.: Алерта, 2010. – 586 с.

53. Михайловська І.М. Гроші та кредит: практикум: навч. посіб. / І.М. Михайловська, К.Л. Ларіонова. - Львів: Новий Світ-2000, 2008. - 310 с.

54. Міжнародна економіка: навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С., Осипова В.М. – К.: ЦУЛ, 2008.

55. Мних А. М. До питань стратегічної діяльності держави в управлінні державним боргом / А. М. Мних // Агроінком. – 2010. - №10-12. – С. 57 – 59.

56. Нікітіна Т. Транснаціональні корпорації як нові гравці на світовому ринку / Т. А. Нікітіна // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – Київ. – 2002. - №4. – С. 20 – 25.

57. Падалко Т.М. Свопові угоди у світовій фінансовій системі / Т.М. Падалко, А.О. Падалко // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. – Одеса, 2009. – Вип. 35. - С. 437 – 441.

58. Панченко О. Особливості розвитку сучасної структури світового фінансового ринку / О. Панченко, Е. Молчанова // Міжнародна економічна політика. – 2012. - № 1 – 2 (16 – 17). – С. 179 – 208.

59. Петрашко Л.П. Валютні операції: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 204 с.

60. Попкова А. Особенности функционирования мировых финансовых центров / А. Попкова // Банкаўскі веснік. – 2012. - №9. – С. 19 – 27.

61. Проскура К. П. Зарубіжний досвід організації податкового адміністрування / К. П. Проскура // Економічний часопис ХХІ. – 2012. - № 7 – 8.

62. Пруський О.С. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчально-методичний посібник / О.С. Пруський, А.М. Талейко. – Тернопіль: Вектор, 2009. – 356 с.

63. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці України [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://www.ukrstat.gov.ua>

64. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: підручник / Л. В. Руденко. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 616 с.

65. Рязанова Н. С. Міжнародні фінанси: навч. – метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Н. С. Рязанова. – К.: КНЕУ, 2001. – 119 с.

66. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. – 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. – 632 с.

67. Сохацька О.М. Опціони – фінансові інновації міжнародних ринків / О.М. Сохацька // Збір. наукових праць Вісник Національного університету Львівська політехніка. - 2001. - №417. – 360 – 366.

68. Співробітництво України з МВФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

69. Супрович Г.О. Новий підхід до класифікації деривативів / Г.О. Супрович // Фінанси, облік і аудит. - 2011. - Вип. 18. - С. 354 – 360.

70. Теорія фінансів: підручник / П. І. Юхименко, В. М. Федосов [та ін.]; ред.: В. М. Федосов, С. І. Юрій. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 574 с.

71. Тофан І. Проблематика оподаткування в країнах Євросоюзу / І. Тофан // Аграрна економіка. – 2012. – Т. 5. - № 1 – 2.

72. Україна та МВФ: від діалогу до співпраці чи навпаки? [Електронний ресурс] / Леван Саакадзе // – Режим доступу до статті: <http://www.uspp.org.ua/interview/11.ukraina-ta-mvf-vid-dialogu-do-spivpraci-chinavraki.htm>

73. Фінанси: підручник / [С.І. Юрій, В.М. Федосов, Л.М. Алексеєнко та ін.]; за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.

74. Хорошаєв Є. С. Історичні аспекти міжнародного оподаткування / Є. С. Хорошаєв // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2011. - №1. – С. 96 – 100.

75. Шелудько В. Сучасні тенденції розвитку світового ринку деривативів / В. Шелудько, В. Вірченко // Вісник Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. – 2014. - №10(163). – С. 81 – 87.